

UCHWAŁA Nr/...../21
RADY POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO
z dnia 2021 roku

w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie
Powiatu Żyrardowskiego w 2022 roku

Na podstawie art. 12 pkt 11 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020r., poz. 920, z 2021r. poz. 1038 i 1834) w związku z art. 94 ust 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1977) po zasięgnięciu opinii Prezydenta, Wójtów, Burmistrzów gmin Powiatu Żyrardowskiego oraz Okręgowej Izby Aptekarskiej, uchwała się, co następuje:

§ 1

Ustala się rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

W celu umożliwienia dostępności do świadczeń aptekarskich w porze nocnej oraz w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku apteki ogólnodostępne pełnią dyżury przemienne zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący
Rady Powiatu Żyrardowskiego

Klaudiusz Stusiński

UZASADNIENIE

Rada Powiatu uznała za niezasadną uchwałę Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej w Warszawie z dnia 18 listopada 2021r. w sprawie opinii dot. Rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu żyrardowskiego na 2022 rok. Rada Powiatu otrzymała pozytywne opinie od gmin w powiecie żyrardowskim dotyczące projektu uchwały Rady Powiatu Żyrardowskiego w sprawie aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2022 roku, które stanowią załącznik. Z tego powodu Rada Powiatu Żyrardowskiego negatywnie rozpatrzyła uwagi samorządu aptekarskiego do projektu uchwały w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2022 r., zawarte w Uchwale Nr VIII/209/2021 Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej Izby Aptekarskiej w Warszawie.

W szczególności:

Argument Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej Izby Aptekarskiej w Warszawie zawarty w par. 1 pkt. 1 Uchwały uznać należy za niezasadny, gdyż odwołuje się jedynie do projektu aktu prawnego, a nie obowiązujących przepisów prawa. Rada Powiatu działa w granicach obowiązującego prawa. Warto jednak przypomnieć, że koszty zapewnienia dostępności, co do świadczeń poza godzinami „normalnej” pracy apteki są rekompensowane m.in. poprzez dopłatę za ekspedycję leku w porze nocnej, o czym stanowi art. 94 ust. 3 pkt 1) ustawy Prawo farmaceutyczne, dalej u.p.f. Ponadto wskazać należy, iż aktualnie żaden przepis prawa nie daje możliwości ustanowienia przez powiaty dopłaty celowej na funkcjonowanie apteki w godzinach nocnych ani finansowania apteki w jakiegokolwiek formie. Takie działanie byłoby działaniem poza granicami prawa. Dlatego też, Rada Powiatu nie może zaakceptować stanowiska samorządu z par 1 pkt 4 ww. Uchwały.

Podobnie za niezasadny należy uznać argument zawarty w par. 1 pkt 3) ww. Uchwały dotyczący braków kadrowych aptek. Zgodnie z orzecznictwem sądowym i praktyką doktryny kwestia zapewnienia organizacji pracy apteki spoczywa na kierowniku apteki, cyt:” z *ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać szczególne warunki pracy konkretnej apteki. Trzeba bowiem zauważyć, że ustawodawca – nakładając na apteki ogólnodostępne (jako placówki ochrony zdrowia publicznego), obowiązek świadczenia usług farmaceutycznych przez uprawnione osoby (farmaceutów), w tym zapatrywanie ludności w produkty lecznicze, leki apteczne, leki recepturowe, wyroby medyczne i inne artykuły, o których mowa w art. 86 ust.1 ustawy o prawie farmaceutycznym oraz w art. 86 ust.1 i 2 ustawy o prawie farmaceutycznym – nie uzależnił wykonywania tych obowiązków od indywidualnych warunków funkcjonowania danej placówki, czy*

też liczby zatrudnionych w niej pracowników. Zobowiązał natomiast kierownika apteki ogólnodostępnej do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust 1 w zw. z ust.5 ustawy o prawie farmaceutycznym) by ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust 2 u.p.f. przeszkody w świadczeniu tych usług nie może stanowić nawet niemożliwość pracy kierownika apteki spowodowana chorobą lub urlopem, gdyż na czas swojej nieobecności wynikłej z takich przyczyn jest on zobowiązany wyznaczyć farmaceutę do jego zastępowania. (art. 88 ust. 4 i.p.f. w związku z art. 95 ust. 4 pkt 5 u.p.f i par. 11 Rozporządzenia Rady Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2002 r. w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki” – wyrok WSA we Wrocławiu z 3.10.2006 r. (sygn.akt III Sa/Wr 185/06).

Odnośnie zarzutu zawartego w par.1 pkt 2) Uchwały Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej Izby Aptekarskiej w Warszawie podzielić należy ugruntowane orzecznictwo sądów administracyjnych np. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 stycznia 2020 r., II GSK 1405/19, gdzie Sąd zauważył, że w ustawie - Prawo farmaceutyczne nie został nałożony na organy powiatu obowiązek sformalizowanego przeprowadzania analiz potrzeb ludności w zakresie dostępu do aptek, a jedynie zasięgnięcie opinii organów samorządu terytorialnego i zawodowego. Sąd podkreślił przy tym, że wymóg ten nie oznacza uzgodnienia stanowisk podmiotów opiniujących. Ustawodawca rozróżnia rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w dwóch odmiennych sytuacjach: w zwykłych warunkach oraz w sytuacjach nadzwyczajnych. Istotne jest zatem takie rozłożenie obowiązku pełnienia przez apteki ogólnodostępne dyżurów nocnych i świątecznych, by lokalna społeczność powiatu i gmin miała stworzone możliwości jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje normalny, powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. W takiej sytuacji umożliwienie mieszkańcom powiatu skorzystanie ze świadczeń całodobowej apteki zlokalizowanej na terenie miasta Żyrardowa, gdzie mieszka przytłaczająca większość mieszkańców powiatu tj. ok 40 243 z 75 370, a zatem największe skupisko ludności zamieszkującej powiat. Oczywiście jest więc to, że właśnie apteki z tego miasta zostały obciążone obowiązkiem dyżurów w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy wydaje się być najlepszym rozwiązaniem w wypełnieniu obowiązków ustawowych i tym samym najbardziej optymalnym zaspokojeniem oczekiwań społeczności lokalnej. Akceptację ww. stanowiska zaprezentował WSA w Wyroku WSA w Olsztynie z 28 lipca 2020 r., sygn. akt II SA/Ol 375/20. Mając na względzie powyższe nie można zaakceptować stanowiska samorządu aptekarskiego zaprezentowanego w par. 1 pkt 5 i 6 Uchwały. Zwrócić uwagę należy na wyjątkowe sytuacje życiowe, co oznacza takie rozłożenie obowiązku pełnienia przez apteki ogólnodostępne dyżurów nocnych i świątecznych, by przede wszystkim lokalna społeczność miała stworzone możliwości jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje normalny, powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia

potrzeba podania leku. Ustalając rozkład pracy aptek trzeba mieć na uwadze także przypadki szczególne, niezwiązane bezpośrednio z zaspokajaniem zwykłych codziennych potrzeb w zakresie zapotrzebowania na leki, a w odniesieniu do nich brak jest możliwości zbadania zapotrzebowania na usługi farmaceutyczne, jako że nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się nagłej choroby czy zaistnienia innego zdarzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu człowieka. Apteki są placówkami ochrony zdrowia publicznego, w których świadczone są specyficzne usługi, wobec czego zapewnienie dostępności tych świadczeń nie powinno być też uzależnione od możliwości uzyskania pomocy w funkcjonującym w omawianym czasie szpitalu. Nie może nadto zgodzić się ze stanowiskiem samorządu aptekarskiego, że obecność szpitala stanowi wystarczającą w tym rejonie gwarancję niezbędnej pomocy farmaceutycznej dla ludności. Podkreślenia wymaga, że z art. 94 ust. 1 u.p.f. nie wynika, aby ustalenie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych przez radę powiatu miało uwzględniać godziny funkcjonowania placówek medycznych na terenie tego powiatu. Czym innym jest bowiem dostępność do całodobowej opieki medycznej, a czym innym konieczność zapewnienia przez Radę całodobowej dostępności do aptek na terenie powiatu. W sytuacji, gdyby osoby potrzebujące dokonać wyłącznie zakupu środków farmaceutycznych miały każdorazowo w porze nocnej oraz w niedziele i święta zgłaszać się w tym celu do placówek medycznych funkcjonujących na terenie Powiatu, to chorzy, wymagający pomocy medycznej, dostęp do tej pomocy mieliby znacznie ograniczony (por. powołany powyżej wyrok WSA w Łodzi, sygn. akt III SA/Łd 1/17).

Prowadzenie działalności gospodarczej w formie aptek jest prawem, a nie obowiązkiem podmiotów gospodarczych, które podejmując się prowadzenia danej działalności, powinny kierować się rachunkiem ekonomicznym, przy uwzględnieniu jednak specyfiki i dodatkowych obciążeń, jakie z danego rodzaju działalnością się wiążą. Każdy podmiot decydujący się na prowadzenie regulowanej działalności aptekarskiej powinien mieć świadomość, że taką działalność należy prowadzić również zgodnie z przepisami prawa miejscowego, w tym uchwałami podejmowanymi na podstawie art. 94 ust. 2 u.p.f. Jednym z takich obowiązków może być obowiązek pełnienia dyżurów w porze nocnej lub w dni wolne od pracy i z tego obowiązku nie mogą zwalniać szczególne warunki pracy konkretnej apteki, np. liczba zatrudnionych w niej osób l. Z redakcji [art. 94 ust. 1](#) Prawa farmaceutycznego wynika, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien "być dostosowany do potrzeb ludności" oraz "zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy". W orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyroki NSA: z 9 grudnia 2011 r., sygn. akt [II GSK 1338/10](#); z 14 lipca 2015 r., sygn. akt [II GSK 1559/14](#); z 14 grudnia 2018 r., sygn. akt [II GSK 1789/18](#); z 18 lipca 2019 r., sygn. akt [II GSK 288/19](#) – Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, www.orzeczenia.nsa.gov.pl) wyrażany jest pogląd, że rozkład godzin pracy powinien zarówno być dostosowany do bieżących, codziennych potrzeb

ludności na powszechne wykonywane przez apteki ogólnodostępne usługi, świadczone w zwykłych warunkach jak i nie może pomijać sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć. Wspomniany rozkład powinien uwzględniać także przypadki szczególne, niezwiązane bezpośrednio z zaspokajaniem zwykłych, codziennych potrzeb w zakresie zaopatrzenia w leki, w tym zapewniać jak najlepszą dostępność świadczeń aptecznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, gdy nie funkcjonują ogólnodostępne apteki.

**Przewodniczący
Rady Powiatu Żyrardowskiego**

Klaudiusz Stusiński